

CUPRINS

Recapitulare inițială. Evaluare inițială	5
Unitatea 1 – Locuri dragi.....	17
A. Aplică ce ai învățat! <i>Cișmigiu et Comp.</i> , de Grigore Băjenaru	18
B. Află mai multe! <i>O stradă cu sentimente</i> , de Ana Blandiana	21
C. Exersează și învață elementele de fonetică! <i>Anne de la Green Gables</i> , de Lucy Maud Montgomery	23
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Tradiții și credințe de toamnă</i> , articol scris de Maura Anghel	26
E. Poți mai mult! <i>Hronicul și cântecul vârstelor</i> , de Lucian Blaga	29
F. Evaluatează ce ai învățat! <i>Hotelul „Lăbuța fermecată”. Atenție, vecini răi!</i> , de Feline Lang.....	32
Unitatea 2 – Limbă și identitate națională	35
A. Aplică ce ai învățat! <i>Sus inima</i> , de George Coșbuc	36
B. Află mai multe! <i>Limba românească</i> , de Gheorghe Sion	38
C. Exersează și învață elementele de vocabular! <i>Legenda tricolorului</i> , legendă populară românească	42
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Cuvânt de deschidere a Olimpiadei Naționale de Limba și literatura română – gimnaziu</i> , ediția 2018, Prof. Valentina-Gabriela Todoran, Inspector școlar pentru limba și literatura română	45
E. Poți mai mult! <i>România este o țară binecuvântată și iubită de Dumnezeu!</i> , Cristina Toma	47
F. Evaluatează ce ai învățat!	51
Unitatea 3 – Exemple de urmat	53
A. Aplică ce ai învățat! <i>Cocoșul și vulpea</i> , de Jean de La Fontaine	54
B. Află mai multe! <i>Nadia Comăneci</i> , text nonliterar	58
C. Exersează și învață verbul și predicatul! <i>Chemarea străbunilor</i> , de Jack London	62

D. Valorifică ce ai aflat! <i>Broscuța cu stea în frunte</i> ,	65
povestire populară peruviană	
E. Poți mai mult! <i>Sobieschi și plăieșii</i> , legendă istorică românească	68
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Bivolul și coțofana</i> ,	
de George Topîrceanu	73
Unitatea 4 – Aspirații și visuri	76
A. Aplică ce ai învățat! <i>Memorii. 1907-1960</i> , de Mircea Eliade	77
B. Află mai multe! <i>Cititorul din peșteră</i> , de Rui Zink	81
C. Exersează și învață substantivul, pronumele și subiectul!	
<i>Geniul României! Are doar 13 ani și uimește lumea. NASA o are în prim-plan</i> ,	
de Antonia Hendrik	85
D. Valorifică ce ai aflat! <i>15 lucruri extraordinare despre copilul Enescu</i> ,	
de Lidia Melinte	91
E. Poți mai mult! <i>Cartea secretă a aventurierilor</i>	97
F. Evaluează ce ai învățat! <i>De vorbă cu un copil pasionat de lectură: Maria</i> ,	
9 ani – „Lectura este o mașină miraculoasă”	101
Unitatea 5 – Anotimpuri în cuvinte și culori	105
A. Aplică ce ai învățat! <i>Toamna</i> , de Șt. O. Iosif	106
B. Află mai multe! <i>La țară</i> , din vol. <i>Proiecte de trecut</i> , de Ana Blandiana	110
C. Exersează și învață adjectivul și adverbul! <i>După ploaie</i> , de Otilia Cazimir	115
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Amintiri dintr-o călătorie</i> , de Calistrat Hogaș	120
E. Poți mai mult! <i>Dăscălița</i> , de Octavian Goga	124
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Toto</i> , de Magda Isanos	127
Unitatea 6 – Aventură și călătorie	129
A. Aplică ce ai învățat! <i>Micul prinț</i> , de Antoine de Saint-Exupéry	130
B. Află mai multe! <i>De ce iubim călătoriile?</i> , de Eliza Barbu.	
Text argumentativ: <i>Despre rolul călătoriilor în existența omului</i> ,	
de Tania Radu	134
C. Exersează și învață atributul și complementul! <i>Exuvii</i> ,	
de Simona Popescu	138
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Deodată în adâncul pădurii</i> , de Amos Oz	143
E. Poți mai mult! <i>Toate pânzele sus!</i> , de Radu Tudoran	146
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Drumețul înțelept</i> , de Octav Pancu-Iași	151
Recapitulare finală. Evaluare finală	154
Autoevaluare/Răspunsuri	160

UNITATEA 1 – LOCURI DRAGI

CONȚINUTURI

• Comunicare orală:

- verificarea gradului de înțelegere a mesajului prin formularea unor întrebări de clarificare, de reformulare;
- semnale nonverbale de încurajare.

• Lectură:

- textul narativ literar în proză;
- instanțele comunicării narative: autor, narator, personaj;
- tipuri de narațiune: narațiune la persoana I și la persoana a III-a.

• Redactare:

- tipare textuale de structurare a ideilor în textul narativ.

• Elemente de construcție a comunicării:

- despărțirea cuvintelor în silabe;
- diftong, triftong, hiat.

• Elemente de interculturalitate:

- valori ale culturii populare în spațiul românesc.

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE

- 1.1. Rezumarea, pe baza informațiilor explicite și implicite, a unor pasaje din diverse tipuri de texte orale narrative, monologate și dialogate;
- 1.2. Prezentarea unor informații, idei, sentimente și puncte de vedere în texte orale, participând la discuții pe diverse teme sau pornind de la textele citite/ascultate;
- 2.1. Corelarea informațiilor explicite și implicite din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale;
- 2.3. Prezentarea unor răspunsuri personale, creative și critice pe marginea unor texte diverse;
- 2.4. Manifestarea preocupării de a înțelege diverse tipuri de texte citite;
- 3.1. Redactarea unui rezumat, a unui text, pe un subiect la alegere, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate;
- 3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text complex, cu integrarea unor tabele;
- 4.3. Valorificarea achizițiilor fonetice de bază, în realizarea propriei pronunții și scrieri și pentru evaluarea pronunției și scrierii celorlalți, prin raportarea la normă, cu scopul corectării erorilor în comunicare;
- 4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă;
- 5.1. Investigarea unor obiceiuri și tradiții românești și ale unor comunități etnice de pe teritoriul României.

A. APLICĂ CE AI ÎNVĂȚAT!

- Citește următorul text și rezolvă exercițiile date.

O, cum mai înfloară vântul frunzele copacilor din Cișmigiu!

Parcă e același freamăt adormitor de acum 15-20 de ani, când rătăceam cu colegii, în anumite ore ale dimineții, pe aleile mai dosnice, care adăposteau zeci de... plimbăreți!

Și ce ciudat! Frunzele ruginite sau palide foșnesc parcă mai puternic și mai nostalgic decât cele încă verzi... Poate unde știu că sfârșitul li-e mai aproape...

În umbra destrămată de toamnă a parcului, toți copacii țin pete de aur: frunze desprinse de crengi flutură viața de o clipă a unui efemer vegetal și, ca-ntr-un basm de Walt Disney, se aștern covor moale sub pașii întârziați ai trecătorului plictisit de banalul vieții cotidiene!

Lacul tremură la fel ca și atunci; și la fel își leagă bărcile uitate pe sub sălciile plângătoare, ce au surâs cu duioșie la șoaptele îndrăgostiților care și-au plimbat înfiorările pe aici.

Cinci și jumătate! Până la șase, când trebuie să ne-nțâlnim, mai am timp să-mi odihnesc ochii și gândurile în grădina aceasta cu amintiri.

O iau agale spre „morminte“, cum numeam colțul discret unde ne adunam noi, lăzăriștii, loc numit astfel din pricina aspectului funerar al pietrelor pe care ne odihneam trudiți, dragă doamne, de atâta învățătură!

Ce mult s-au schimbat!... Pietrele sunt acum aranjate cu totul estetic; dar parcă mai mult farmec aveau pe vremuri, aruncate la-nțâmplare, unele peste altele, dându-ne prilejul să ne cățărăm în vârful lor, ca pe niște piramide, și să sărim, întocmai unor Tarzani în miniatură, pe crengile pomilor, spre spaima și indignarea gardienilor care fluierau alarmați!

De la „morminte“, o potecă îngustă duce spre alea mare, care, la rândul ei, te scoate în spatele Liceului Lazăr.

Este timpul să mă-ndrept spre liceu. N-aș vrea să-mi stric tocmai acum, la întâlnirea noastră după douăzeci de ani, reputația de punctual, bine stabilită printre colegii mei de-a lungul anilor de școală.

(Cișmigiu et Comp., de Grigore Băjenaru)

1. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele de mai jos, preluate din text.

dosnice – _____ au surâs – _____

ciudat – _____ ne adunam – _____

farmec – _____ tocmai – _____

indignarea – _____ reputația – _____

2. Formulează enunțuri cu antonimele cuvintelor date.

același ≠ _____ → _____

aproape ≠ _____ → _____

trudiți ≠ _____ → _____

îngustă ≠ _____ → _____

punctual ≠ _____ → _____

3. Identifică șapte cuvinte din câmpul lexical al *parcului*.

4. Completează următoarea schemă cu informațiile din text.

autorul →

naratorul →

personajul →

tipul de narațiune →

- Transcrie cinci cuvinte/grupuri de cuvinte din text prin care să susții tipul de narațiune precizat anterior.

5. Compară imaginea parcului din trecut cu cea din prezent. Scrie, în acest sens, un text de 60-70 de cuvinte.

6. Pornind de la exercițiul anterior, creează un dialog, de 7-8 replici, între tine și naratorul-personaj, prin care să-i soliciți acestuia detalii sau clarificări referitoare la spațiul evocat.

***7.** Recitește textul și selectează un fragment care ți se pare semnificativ, care te-a impresionat sau care te-a făcut să te gândești la o experiență personală. Apoi completează tabelul de mai jos.

FRAGMENTUL SELECTAT	INTERPRETAREA ACESTUIA

Interpretarea fragmentului se face având în vedere întrebările de mai jos.

- ✓ De ce ți se pare semnificativ?
- ✓ Ce transmite naratorul prin acesta?
- ✓ La cine/ce te-ai gândit când l-ai citit?
- ✓ Ce întrebări ai în legătură cu fragmentul?

8. Lucrați în echipe și documentați-vă cu privire la căderea frunzelor copacilor în anotimpul toamna. Realizați pentru colegii voștri o prezentare – scrisă, orală sau pe calculator – a fenomenului.

B. AFLĂ MAI MULTE!

- Citește următorul fragment din opera literară *O stradă cu sentimente*, de Ana Blandiana, și rezolvă exercițiile date.

Strada mea e ca toate străzile de pe pământ:
Casele sunt așezate una după alta în rând.
Unele mai frumoase,
Altele mai urâte
(Că te și miri)
Unele mai grase,
Altele mai subțiri;
Unele mai murdare,
Altele mai curățele.
Și împodobite cu câte și câte
Înfloritură și modele.

Acoperișurile sunt și ele, care de care,
Mai țuguiate, mai dibace,
Mai cu streșini, mai cu hornuri și poduri
Încercând fiecare
Să se remarce
Într-o mulțime de moduri.

Pentru că trebuie să mă credeți de la început
Pe cuvânt:
Deși e ca toate străzile de pe pământ,
Casele ei sunt
Ambițioase, încăpățănate, curioase,
Vesele, triste, bârfitoare,
Timide, impertinente:
Strada mea,
Oricât pare
De necrezut,
Este o stradă cu sentimente.

Uite, casa aceea cu pereții portocalii,
Prin ferestrele căreia se văd
Flori și perdele cu horbote
Și se aud glasuri de copii,
Râde toată ziua în hohote;

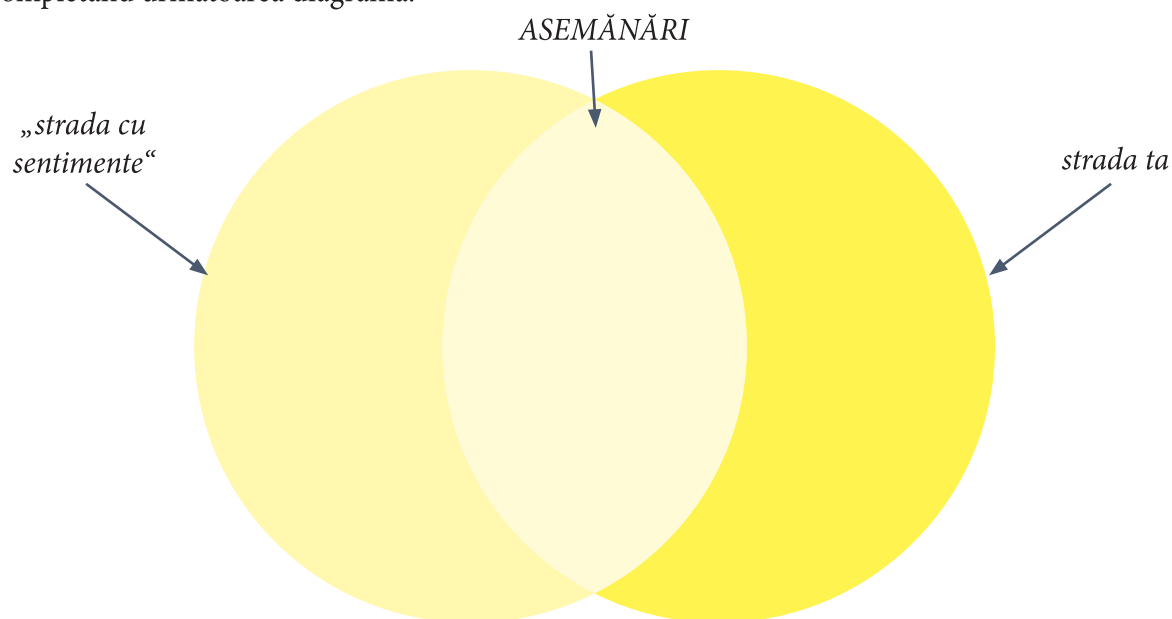
În timp ce gardul acela de zid
Cu cioburi de sticlă deasupra
(Să nu-l poată nimeni sări)
E antipatic, morocănos și perfid
Și îi urăște pe copii...

1. Completează următorul tabel pentru a obține imaginea străzii din fragmentul citit.

ASPECTE COMUNE CU ALTE STRĂZI	ASPECTE ORIGINALE

2. Realizează o comparație a „străzii cu sentimente”, din textul dat, cu strada pe care locuiești tu, completând următoarea diagramă.

3. Imaginează-ți o întâmplare care a avut loc pe „strada cu sentimente” și scrie, în acest sens, un text narativ de 140-150 de cuvinte, căruia să-i dai un titlu adecvat. Poți relata întâmplarea la persoana I sau la persoana a III-a.

Nu uita de părțile componente ale unui text narativ!

- **Introducerea:** fixarea reperelor spațio-temporale; numirea personajelor; situația inițială
- **Cuprinsul:** prezentarea întâmplărilor în ordine cronologică, gradată; dezvoltarea ideilor principale
- **Încheierea:** rezolvarea conflictelor; depășirea momentelor de tensiune; formularea unei impresii provocate de întâmplare

C. EXERSEAZĂ ȘI ÎNVAȚĂ ELEMENTELE DE FONETICĂ!

- **Citește următorul fragment și rezolvă cerințele date.**

Se luminase de mult când se trezi Anne și se sculă în capul oaselor, uitându-se nedumerită pe fereastra prin care pătrundea un șuvoi de raze vesele de soare și dincolo de care ceva alb și pufos se legăna, lăsând să se întrevadă astfel și petice de cer albastru.

Pentru o clipă nu-și putu aduce aminte unde se afla. Întâi simți niște fiori de încântare, ca și cum ar fi fost ceva tare plăcut, apoi îi reveni amintirea aceea oribilă. Era la Green Gables și n-o voiau pentru că nu era băiat!

Dar era dimineață și la fereastra ei se afla un cireș înflorit. Sări din pat și traversă încăperea. Împinse cerceveaua, care era așa de înțepenită, de parcă n-ar mai fi fost deschisă de mult – și chiar așa și era – și aceasta rămase atât de neclintită, de parcă nimic n-ar fi putut s-o urnească.

Anne se așeză în genunchi și se uită afară, la dimineața aceea de iunie, cu ochii strălucindu-i de încântare. Ce frumos era! Ce loc încântător! Chiar dacă nu ar mai rămâne aici, își putea imagina că va rămâne. Asta lăsa atâta loc imaginației!

Cireșul era atât de aproape de casă, încât ramurile lui mai că băteau în ea și era așa de plin de flori, încât aproape că nu se zărea nicio frunză. De ambele părți ale casei se aflau livezi mari, una de meri

și alta de cireși, amândouă pline de flori. Iar iarba era presărată cu pădăii. În grădina din spate erau arbuști de liliac violet, ce dăduseră și ei în floare și parfumul lor amețitor ajungea până la fereastră, adus de vântul de dimineață.

(*Anne de la Green Gables*, de Lucy Maud Montgomery)

1. Menționează numărul de litere și numărul de sunete din cuvintele date.

cer $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

clipă $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

cireș $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

deschisă $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

chiar $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

era $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

aceasta $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

nicio $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

ajungea $\begin{cases} \text{— litere} \\ \text{— sunete} \end{cases}$

2. Desparte următoarele cuvinte în silabe și marchează silabele accentuate.

fereastră – _____ ramurile – _____

astfel – _____ liliac – _____

genunchi – _____ floare – _____

imaginației – _____ vântul – _____

3. Precizează dacă următoarele cuvinte din text conțin diftong, triftong sau hiat, completând tabelul dat: *fiori, aceea, voiau, băiat, încăperea, cerceveaua, iunie, aici, băteau, aproape, amândouă, iarba, violet, floare, dimineață.*

CUVINTE CU DIFTONG	CUVINTE CU TRIFTONG	CUVINTE CU HIAT

• În cazul cuvintelor care conțin diftong și triftong, stabilește care sunt vocalele și semivocalele din componența acestora, conform exemplului următor:

aceea → diftongul **ea** → **e** – semivocală; **a** – vocală.

4. Transcrie, din primul paragraf, cuvintele care conțin diftong și integrează-le în enunțuri proprii.

- _____ → _____
- _____ → _____
- _____ → _____
- _____ → _____
- _____ → _____
- _____ → _____

5. Formați perechi.

a. Dați exemple de cât mai multe cuvinte care conțin:

diftongul <i>ia</i>	triftongul <i>oai</i>	hiatul <i>i-e</i>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

*b. Imaginați-vă că o întâlniți pe Anne, personajul din fragmentul dat. Creați un dialog, de 10-12 replici, cu privire la locul în care aceasta se află. Integrați în dialogul realizat și 5 cuvinte din listele alcătuite la subpunctul a.

*c. Interpretați dialogul creat în fața colegilor voștri. Aceștia vor fi atenți și vor face observații referitoare la:

- ✓ tonul utilizat;
- ✓ poziția corpului, gesturi;
- ✓ atenția acordată;
- ✓ mimica/expresia feței.

D. VALORIFICĂ CE AI AFLAT!

- **Citește următoarele fragmente referitoare la tradițiile și credințele de toamnă și rezolvă cerințele date.**

Chiar dacă pentru unii pare ciudat, toamna nu începe la 1 septembrie, ci câteva săptămâni mai târziu, în ziua echinocțiului, adică în a 21-a zi a lunii. De începerea anotimpului ruginiu sunt legate foarte multe tradiții și credințe, multe dintre ele foarte vechi și încă respectate.

Potrivit tradiției populare, cele mai multe dintre „ritualuri” încep imediat după Sărbătoarea Sfintei Marii (8 septembrie) și după Ziua Crucii (14 septembrie), când deja oamenii câmpului fac loc în hambare pentru noua recoltă. Cel mai frumos moment al lunii este culesul viilor, iar la sate încă se mai păstrează ritualurile vechi, din credința că astfel spiritele naturii vor fi mulțumite și vor aduce și anul viitor o recoltă bogată. „Pe când eram copil, abia așteptam să

înceapă culesul. Îmi amintesc că tatăl meu mergea în vie cu o sticlă de vin vechi, pe care o destupa și primele picături le încredința pământului, ca mulțumire pentru rodul bogat. Apoi, stropea vița-de-vie și împărțea restul de vin oamenilor cu care urma să adune strugurii. Primul ciorchine era mereu dăruit Celui de Sus, apoi restul ajungea în ciubere, de unde încet, încet, erau duse în crama”, și-a amintit V.P. unele fragmente din copilăria sa, petrecută într-o podgorie din munții Vrancei. [...]

Potrivit tradiției, până la echinocțiul de toamnă trebuie adunate toate plantele de leac. „Să știți că în lumea satului femeile respectă acest obicei. Ele știu exact ziua când trebuie culeasă o anumită plantă ca să aibă efect cât mai bun. Niciodată nu vor lăsa pe câmp o așa bogăție care le aduce sănătate”, a spus etnograful A.P.O. Echinocțiul este și un moment de terapie pentru plantele pământului, care pot fi ajutate să dea rod bogat anul viitor. [...]

La echinocțiul de toamnă, numit și „punct autumnal”, ziua este egală cu noaptea, după care lumina Soarelui va scădea tot mai mult în emisfera nordică. Tradiția populară spune că în această zi oul poate sta în echilibru perfect pe unul din cele două vârfuri ale sale. Din punct de vedere astrologic, este etapa unui nou început. [...]

Echinocțiul de toamnă este sărbătorit în toate țările lumii. În China are loc Festivalul mijlocului toamnei, o tradiție veche de 3.000 de ani, celebrat cu ocazia Lunii Pline și dedicat recoltelor. În Iran are loc Festivalul Jashne Mihragan sau sărbătoarea împărtășirii dragostei, în credința lui Zoroastru. În calendarul republican francez, echinocțiul era intitulat „Ziua anului nou”. Republica franceză a fost proclamată pe 21 septembrie 1792, în ziua echinocțiului.

(*Tradiții și credințe de toamnă*, articol scris de Maura Anghel, www.ziarulevenimentul.ro)

1. Formulează răspunsuri scrise la următoarele întrebări care vizează textul dat.

a. Când are loc echinocțiul de toamnă?

b. Ce se sărbătorește în data de 14 septembrie?

c. Care este cel mai frumos moment al lunii septembrie?

d. Ce plante sunt culese până la echinocțiul de toamnă?

e. În ce țară se celebrează Festivalul mijlocului toamnei?

f. De ce echinocțiul era intitulat „Ziua anului nou” în Franța?

2. Echinocțiul de toamnă reprezintă un moment important atât în cultura tradițională din România, cât și în cultura altor țări. Ești de acord cu această afirmație? Argumentează-ți răspunsul într-un text de 60-70 de cuvinte, valorificând informațiile din textul dat.

3. În textul citit, se menționează faptul că la echinocțiul de toamnă „ziua este egală cu noaptea, după care lumina Soarelui va scădea tot mai mult în emisfera nordică“. Caută informații despre acest fenomen cosmic și realizează un text nonliterar, de 70-100 de cuvinte, în care să-l prezinți. Poți realiza și un desen prin care să ilustrezi fenomenul.

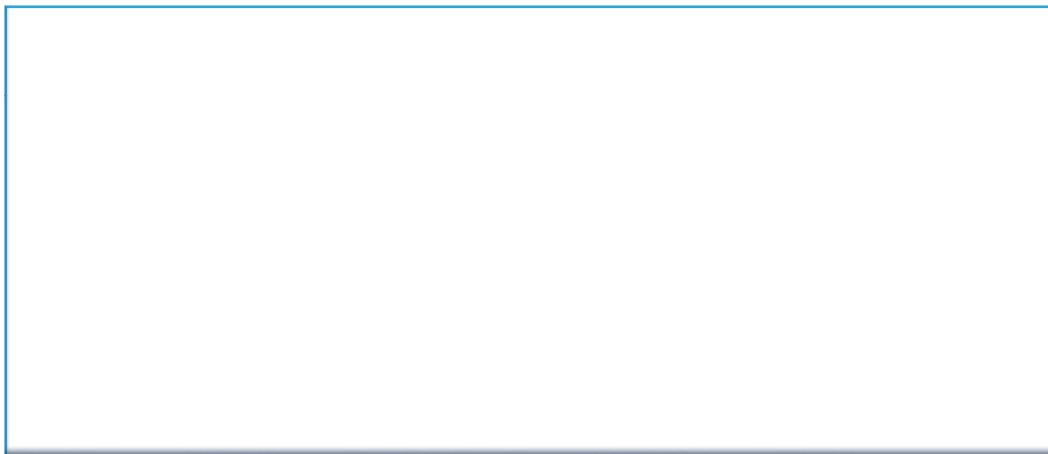

***4.** Lucrați în echipe de câte trei elevi.

a. Alegeți o tradiție de toamnă din regiunea în care locuiți sau dintr-o altă regiune dragă vouă și realizați o prezentare a acesteia, completând următoarea schemă. Puteți realiza și o prezentare PowerPoint sau video a tradiției, având în vedere reperele date.

Numele tradiției _____ _____ _____	Aria de desfășurare _____
	Perioada/data de desfășurare _____
	Scopul _____ _____
	Prezentarea a ceea ce se petrece _____ _____ _____ _____ _____
	Persoane implicate _____ _____

b. Realizați, pe spațiul pus la dispoziție, un afiș prin care să promovați tradiția prezentată anterior.

c. Prezentați tradițiile în clasă și discutați despre acestea, stabilind asemănările și deosebirile dintre ele.

E. POȚI MAI MULT!

- În continuare, vei citi un fragment din opera memorialistică *Hronicul și cântecul vârstelor*, de Lucian Blaga. Rezolvă cerințele formulate pornind de la acest text.

Casa părintească din Lancrăm, sat situat între orașelul Sebeș-Alba și Cetatea Bălgradului (Alba Iulia), era o clădire veche, destul de masivă în asemănare cu celelalte case din împrejur. Ne rămăsese de la moșul, Simion Blaga, care fusese pe vremuri, până pe la 1870, preot în sat. Către uliță, de o parte și de alta a ogrăzii, erau două grădinițe împrejmuite cu stâlpi de zid și de gard, una de flori, cealaltă – mai mică și chiar în fața casei – cu straturi sterpe: aci se ofilea în permanență un pin, de sub care culegeam adesea acele căzute, gălbui, înmănunchiate la un capăt, ca niște țânțari cu cinci picioare lungi. În aceeași grădiniță se înălța uriașul castan, ce copleșea cu coroana lui toată casa. Bănuiam sub scoarța castanului lăcașul unui duh legat în chip

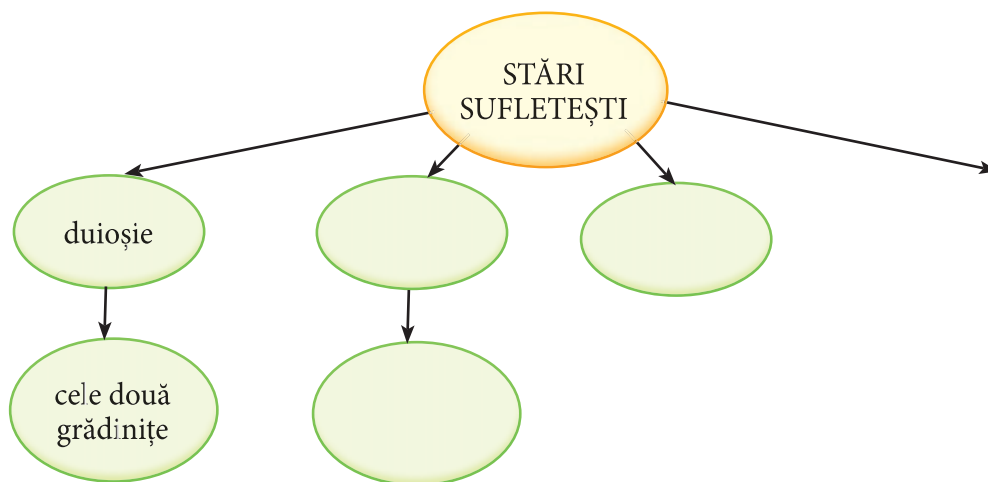
misterios de destinul casei și al familiei (castanul avea să se stingă, de altfel, mai târziu, tocmai în anul când murea și Tata). Trepte de piatră cizelate de pași și netezite de ploi suiau din curte în casă. Alături era gârliciul, pe unde coboram în pivniță pe lespezi, sub care forfotea umedă și cu miros pătrunzător o enormă prăsilă de broaște râioase. Spre curte casa era în întregime acoperită de viță sălbatecă, cu rod mărunț. Între casă și șură, se înghesuia, pitită, bucătăria de vară, străjuită de-un dud cu frunza deasă, sub care vara luam masa, învăluiți de cântecul puterilor păsărești. În casă se urmau în șir patru încăperi, dintre cari una era de „lux”: odaia spre uliță („casa dinainte” cum îi ziceam), un modest salon, aproape totdeauna sumbru, care se deschidea rar de tot și numai musafirilor de la oraș. În acest salon, mobilat într-un fel mic burghez, domnea totdeauna o răcoare de piatră. Mi-aduc aminte de două dulapuri vechi de nuc, cu uși ce luceau în jocuri ca de apă, și de-o comodă biedermeier pe care un ceas auriu, pus sub un clopot de sticlă, cânta, când era „tras”, două melodii vieneze cu sunete metalice săltărețe și ușurele, ce evocau o epocă. De multe ori mă furișam în salon numai ca să declanșez automatul închis sub clopotul de sticlă. Întorceam resorturile, ce pâraiau șubrede, cu o cheie ruginită și melodiile începeau să picure.

1. *Identifică în textul citit:*

- a. cinci cuvinte din câmpul lexical al *casei*: _____
- b. două perechi de antonime: _____
- c. cuvintele ale căror sensuri nu le cunoști, dar pe care le vei explica folosind *Dicționarul explicativ al limbii române*:

2. *Compară gospodăria în care și-a petrecut naratorul-personaj copilăria cu gospodăria/locuința în care ți-ai petrecut tu primii ani din viață. Scrie, în acest sens, un text de 60-70 de cuvinte.*

***3.** *Analizează stările sufletești ale personajului în momentul în care acesta evocă locul copilăriei sale. Leagă stările enumerate de elemente ale descrierii, completând următoarea schemă cu cât mai multe elemente.*

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

a. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

castanul – _____ **ruginită** – _____

Marchează, în fiecare caz, vocalele și semivocalele.

31

***6.** Explică importanța locului copilăriei în viața unui om, scriind un text de 40-50 de cuvinte.

7. Realizează, pe spațiul pus la dispoziție, un desen inspirat de textul citit.

F. EVALUEAZĂ CE AI ÎNVĂȚAT!

- Se dă textul de mai jos.

Cam acum doi ani, mama și bunicul Knut avuseseră ideea de a face din fosta gospodărie țărănească o pensiune pentru animale. Mai bine zis, Mia îi convinsese să facă asta, deoarece cușca ei de iepurași ajunsese neîncăpătoare. Și, în afară de asta, mai voia o pisică și un câine. Dacă ar fi fost după ea, ar fi transformat gospodăria într-o grădină zoologică. Dar mai era și tata pe acolo, și lui nu prea-i plăceau schimbările. Așa că pensiunea de animale hotelul „Lăbuța fermecată” a fost soluția de compromis, iar Miei i se părea o idee fantastică. O pensiune de animale era, de fapt, mult mai interesantă decât o grădină zoologică, pentru că aici veneau mereu oaspeți noi.

În rest, hotelul „Lăbuța fermecată” nu se deosebea foarte mult de un hotel pentru oameni: toate animalele aveau propria cameră, cu excepția peștișorului auriu, care era al stăpânului mopsului Toby și care avea mereu propria cameră cu el. Camerele erau legate între ele, iar fiecare avea o fereastră sau o ușiță către exterior. Și mai exista și câte un castron pentru fiecare animal, în afara peștișorului auriu, căruia mâncarea îi pica din cer. El era de departe musafirul cel mai ușor de îngrijit și cel mai liniștit.

(Hotelul „Lăbuța fermecată”. *Atenție, vecini răi!*, de Feline Lang)

1. Menționează dacă următoarele enunțuri care vizează textul dat sunt adevărate sau false, notând A sau F în caseta din dreptul fiecăruia. **15 puncte (5 x 3 puncte)**

- a. Pensiunea pentru animale exista de aproximativ doi ani.
- b. Mia nu își dorea să aibă și alte animale.
- c. Hotelul „Lăbuța fermecată” era total diferit de un hotel pentru oameni.
- d. Fiecare animal din hotel, mai puțin peștișorul, avea propriul castron.
- e. Mopsul Toby era cel mai liniștit animal din hotel.

☐
☐
☐
☐
☐

2. Stabilește corespondența între elementele coloanelor date, unind literele cu cifrele.

15 puncte (5 x 3 puncte)

a. doi	1. cuvânt care conține hiat
b. gospodărie	2. cuvânt monosilabic
c. veneau	3. cuvânt care conține hiat și diftong
d. cer	4. cuvânt care conține diftong
e. auriu	5. cuvânt care conține hiat și triftong
	6. cuvânt cu triftong

3. Completează următoarele enunțuri.

15 puncte (5 x 3 puncte)

- a. Cuvântul *zoologică* se desparte corect în silabe astfel: _____.
- b. Diftongul din cuvântul *deoarece* este _____.
- c. În cuvântul *fiecare* apare un _____.
- d. În triftongul din cuvântul *aveau*, vocala este _____.
- e. În cuvântul *exterior* există _____ sunete.

4. Rezolvă următoarele cerințe care vizează textul dat.

20 de puncte (5 x 4 puncte)

- a. Transcrie un reper temporal.

-
- b. Identifică un reper spațial.
-

c. Precizează tipul de narațiune din text.

d. Enumeră personajele numite în text.

e. Transcrie enunțul în care sunt descrise camerele din hotel.

5. Scrie un text narativ, de 140-150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi și să relatezi o întâmplare petrecută în hotelul „Lăbuța fermecată”. **25 de puncte**

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- să prezinți corect și coerent întâmplarea (**10 puncte**);
- să respecți cerințele legate de calitatea redactării – ortografie, punctuație (**7 puncte**);
- să respecți regulile de scriere a unui text narativ (**6 puncte**);
- să te încadrezi în limita de cuvinte indicată (**2 puncte**).

Se acordă **10 puncte** din oficiu.